

Kvalita výkonu sociální práce – výzkumná zjištění

Celorepubliková porada sociálních pracovníků
VS ČR, 4. – 5. prosince 2023
Zotavovna Praha

Rámcový program

- Stručná informace o dotazníkovém šetření *Kvalita výkonu sociální práce v ČR*
- Prezentace výsledků šetření k tematickým okruhům:
 - ❖ Základní charakteristiky pracovní síly v oblasti výkonu sociální práce
 - diskuse
 - ❖ Kontext výkonu sociální práce
 - diskuse
 - ❖ Materiální a technické podmínky výkonu sociální práce
 - diskuse

O dotazníkovém šetření „Kvalita výkonu SP v ČR“

- Červen až srpen 2022
- Online, software Remark Web Survey, technické zajištění RILSA
- Respondenti: **sociální pracovníci, kteří v době sběru tuto profesi vykonávali**
- Počet kompletně vyplněných dotazníků 1774
- Podsoubor sociálních pracovníků VS ČR – 70 vyplněných dotazníků (tj. 50 % návratnost)
- Výzkumný tým: prof. Libor Musil, Dr. Jana Havlíková, Dr. Olga Hubíková, doc. Kateřina Kubalčíková, Ing. Robert Trbola
- Realizováno v rámci projektu IP 70707 „Kvalita výkonu sociální práce v ČR – vytvoření metodiky hodnocení a provedení prvotní evaluace“
- Zpracováno „Kvalita výkonu sociální práce v ČR - Vyhodnocení kritérií a indikátorů kvality výkonu sociální práce pro podsoubor respondentů z VS ČR“
- <https://www.rilsa.cz/vybrane-projekty/kvalita-vykonu-socialni-prace-v-ceske-republice/>

Zapojení VS ČR do projektu

➤ Poskytnutí

- **expertního rozhovoru** zaměřeného na téma kvalita sociální práce v oblasti vězeňství
- **zpětné vazby** k „Souboru kritérií a indikátorů monitorování kvality výkonu sociální práce v ČR“ vytvořeného v rámci projektu

➤ Pilotování dotazníku před jeho ostrým nasazením

➤ Technická podpora online sběru dat

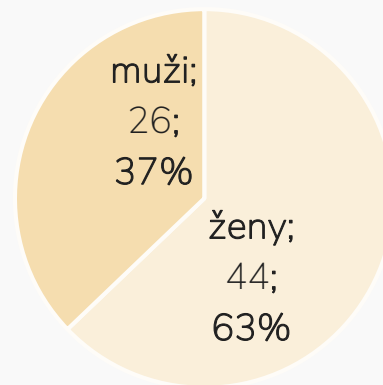
➤ 70 vyplněných dotazníků

Úsek VS ČR	Počet respondentů	Podíl respondentů
Detence	2	3 %
Výkon vazby	5	7 %
Výkon trestu	52	75 %
Výkon trestu i vazby	10	14 %
Nezjištěno	1	1 %
Celkem	70	100 %

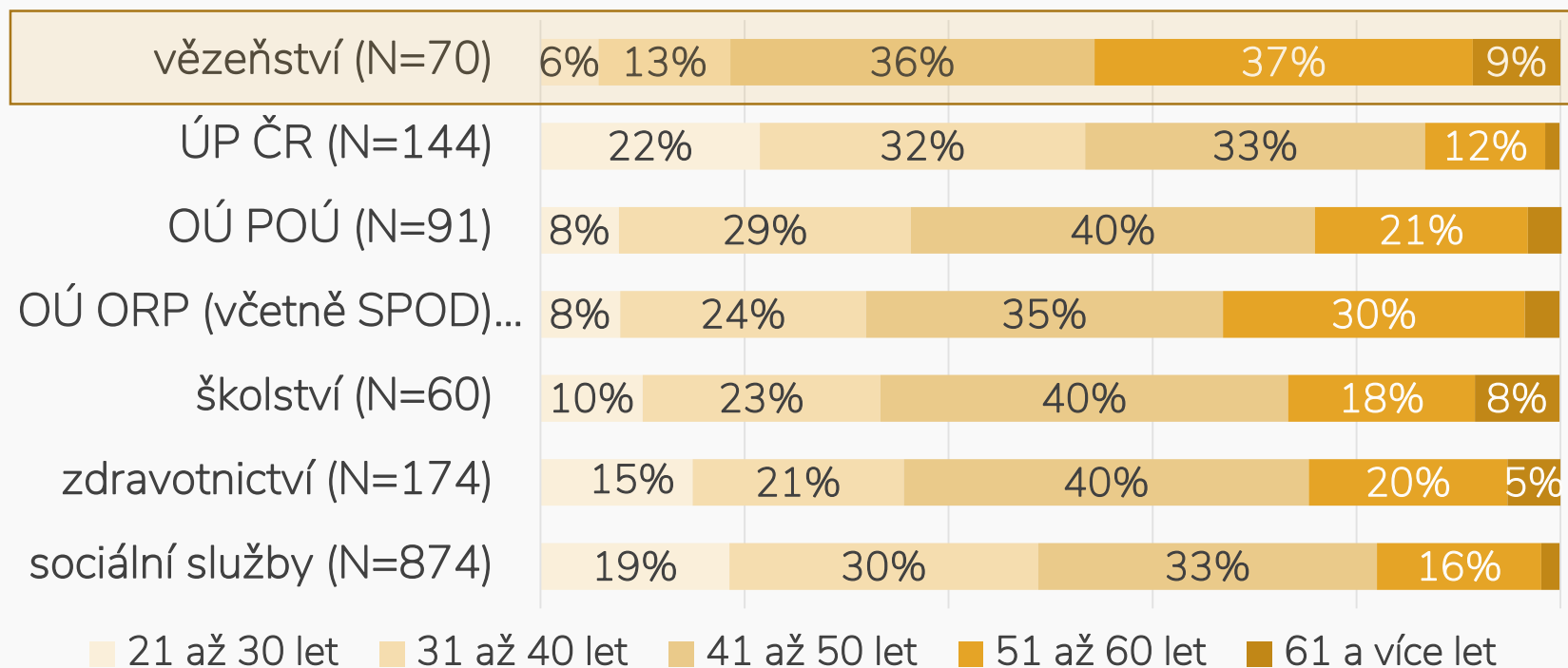
I. Základní charakteristiky pracovní síly v oblasti výkonu SP

Složení SP VS ČR z hlediska pohlaví

- průměr za celý soubor 90 % žen a 10 % mužů

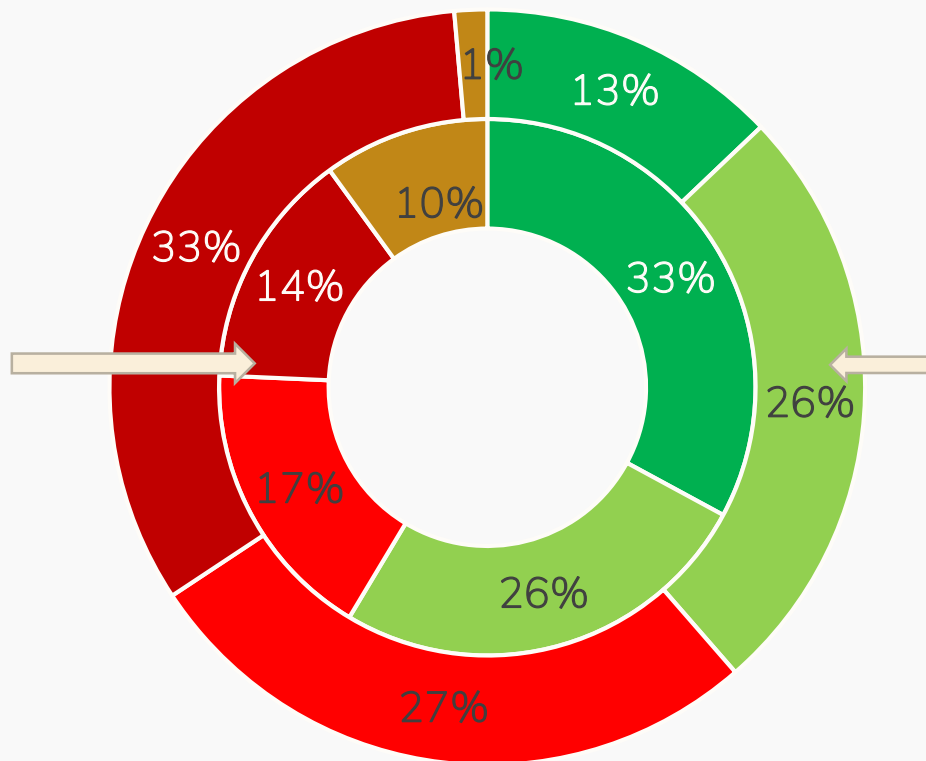

Věkové složení dle oblasti výkonu SP

Pracovní zátěž

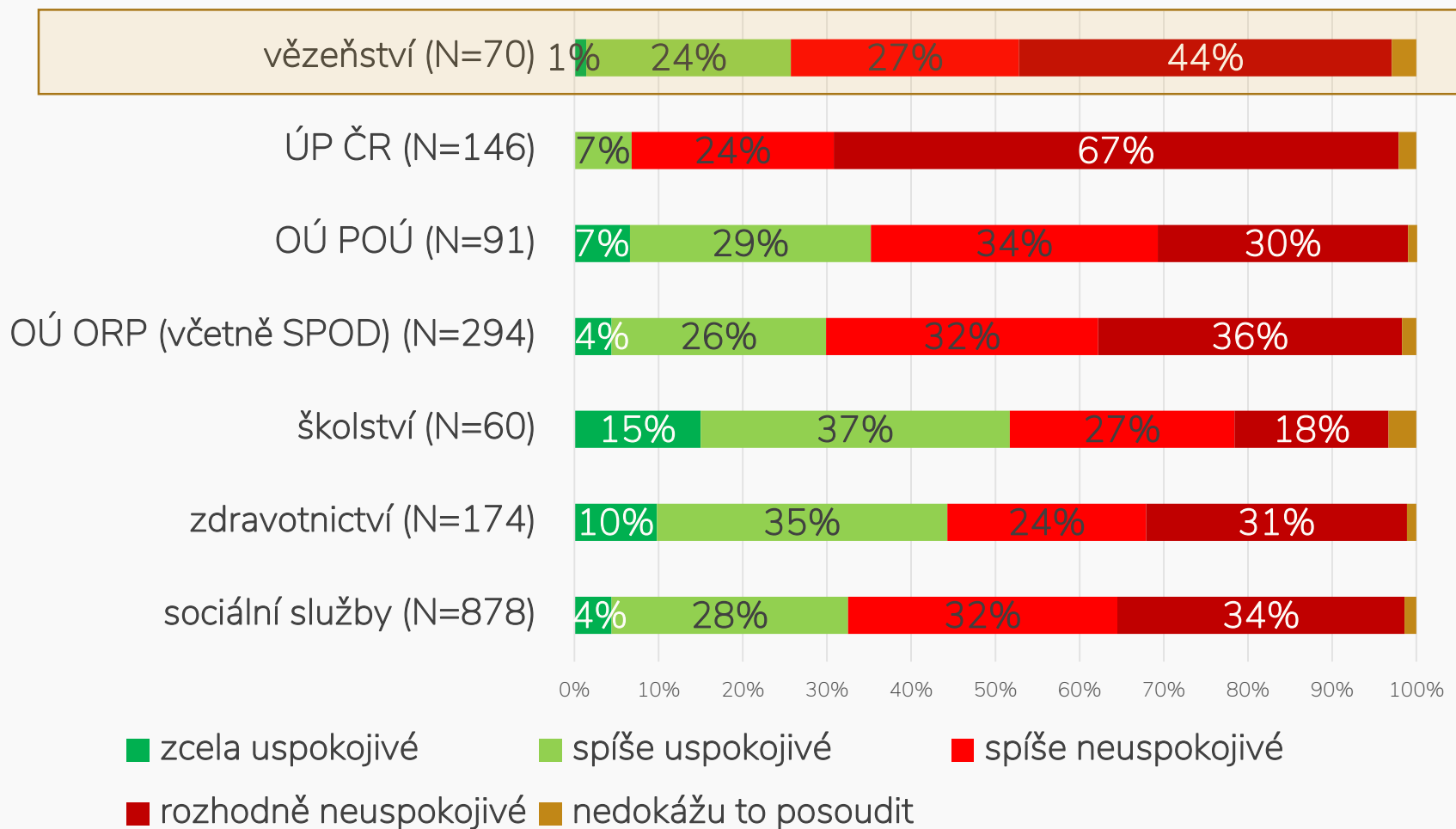
Celková
výše úvazků
SP na
pracovišti
odpovídá
objemu
práce, který
je třeba
zvládnout

SPr
považuje
počet svých
klientů za
přiměřený
tomu, aby
práci s
každým z
nich mohl/a
věnovat
tolik času,
kolik je
potřeba

■ ano ■ spíše ano ■ spíše ne ■ ne ■ nedokážu to posoudit

Jak respondenti hodnotí své současné platové ohodnocení vzhledem k nárokům spojeným s výkonem jejich práce

- Na druhou stranu ale 50 % respondentům přináší jejich práce sociálního pracovníka pocit uspokojení a dalším 44 % alespoň občas.
- A to i přesto, že pouze 14 % je rozhodně přesvědčeno o tom, že jejich práci vnímá společnost pozitivně, dalších 30 % je o tom „spíše“ přesvědčeno.

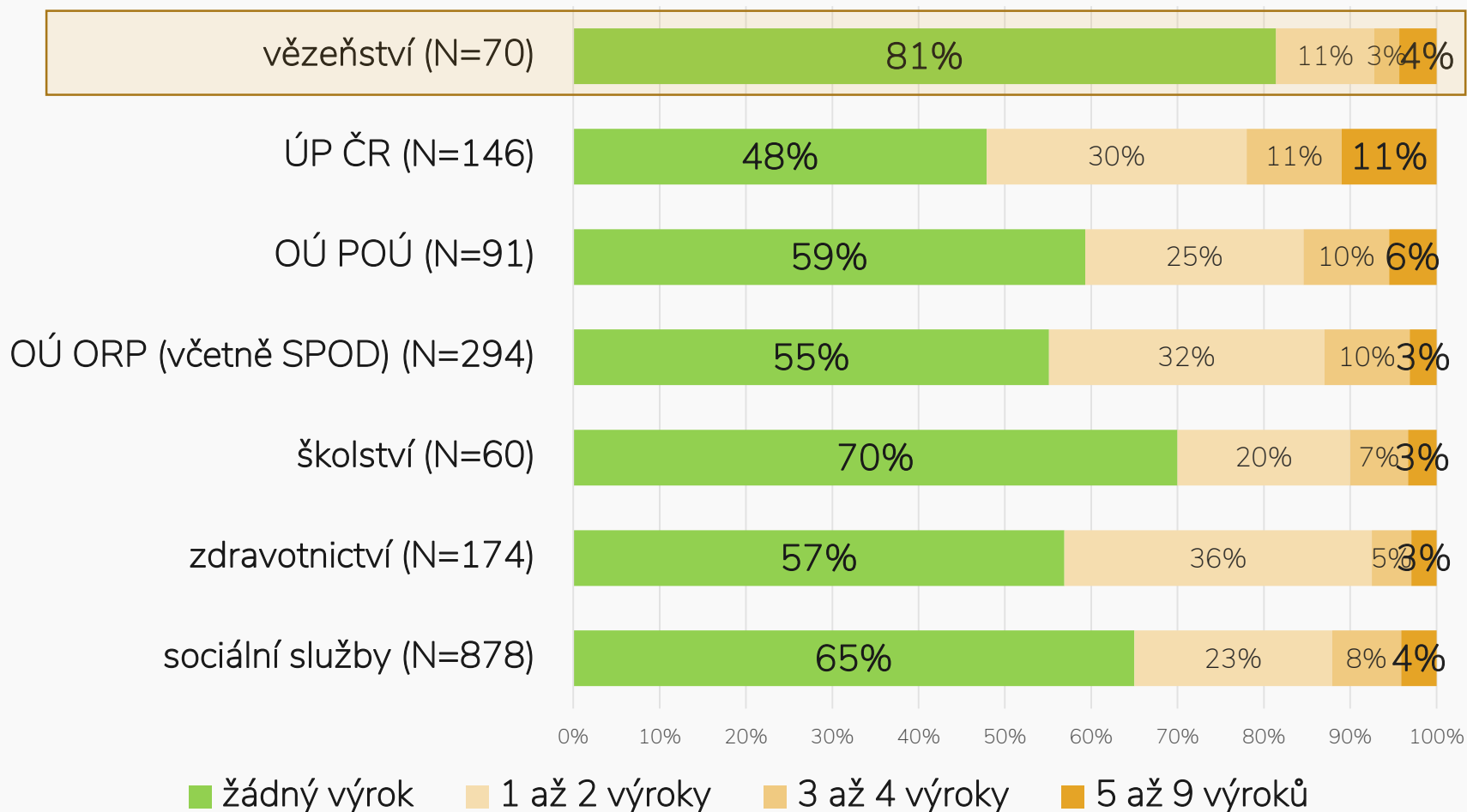
Ohrožení syndromem vyhoření

Respondenti se vyjadřovali k těmto 9 výrokům:

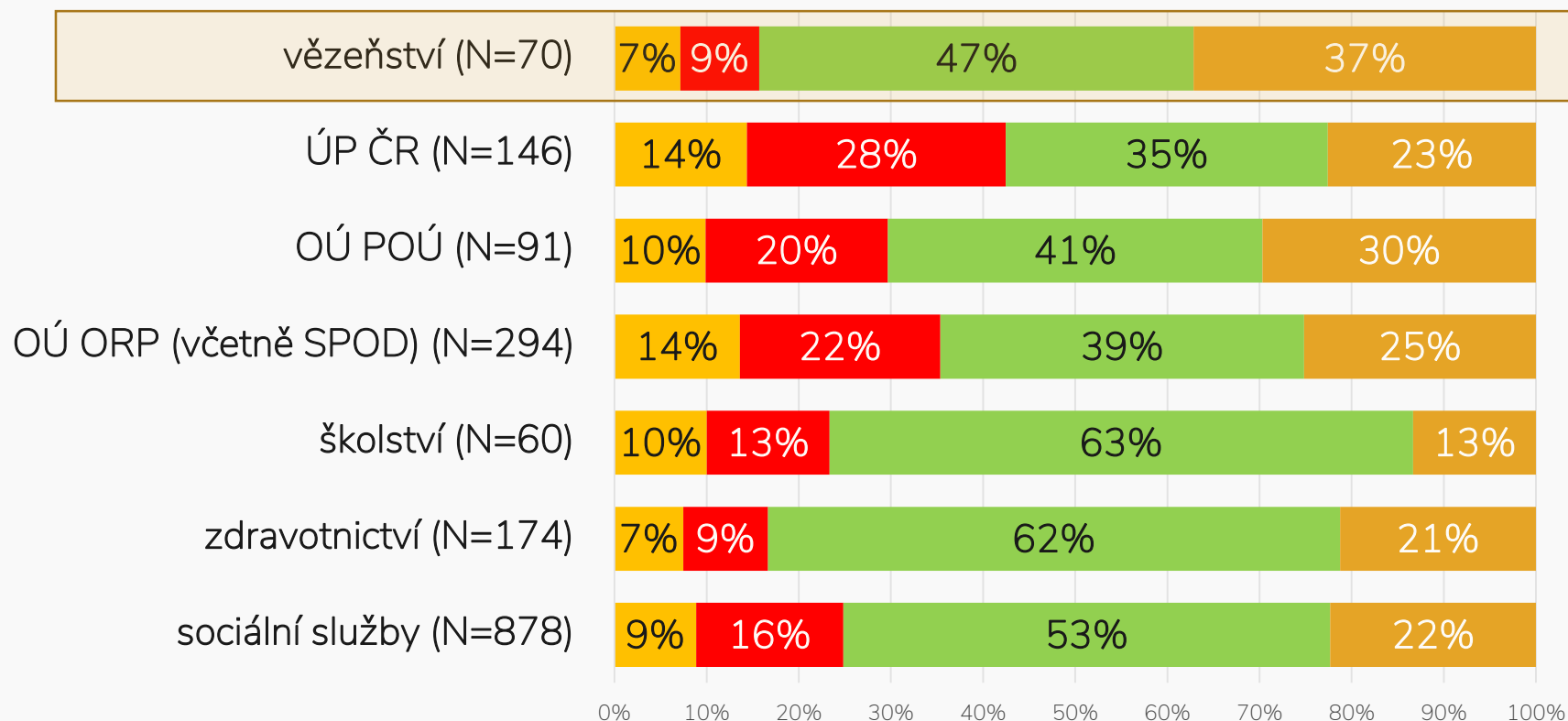
- 1) mám pocit, že problémy v práci přibývají rychleji, než je stíhám řešit;
- 2) mám pocit, že v určitých situacích v práci opakovaně selhávám;
- 3) přestávám ve své práci vidět smysl;
- 4) do práce chodím s nechutí;
- 5) v noci špatně spím a přemýšlím o práci;
- 6) moji kolegové mě rozčilují;
- 7) mívám negativní pocity vůči klientům;
- 8) v mém volném čase se mi vnucují myšlenky na pracovní problémy;
- 9) mám chronické zdravotní potíže, které souvisejí s pracovním stresem.

U každého z nich volili na škále 1 („vůbec se mě to netýká“) až 5 („silně se mě to týká“).

Počet výroků spojovaných se syndromem vyhoření, u nichž respondenti označili, že se jich spíše nebo silně týkají (tj. zvolili variantu 4 nebo 5)

Záměr respondentů odejít ze stávajícího zaměstnání

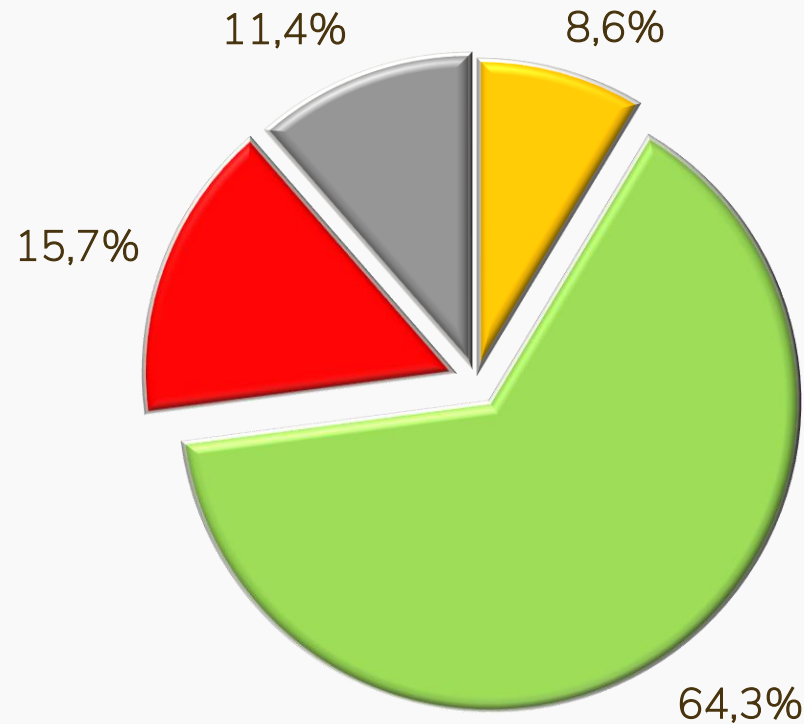
- Ano, uvažuji, že bych si našel/a místo SP v jiné organizaci či jiné složce naší organizace
- Ano, uvažuji o tom, že SP opustím a najdu si zaměstnání v jiné oblasti
- Ne, na stávajícím pracovním místě bych rád zůstal/a
- Nevím, touto možností se v současné době nezabývám

Diskuse

II. Kontext výkonu sociální práce

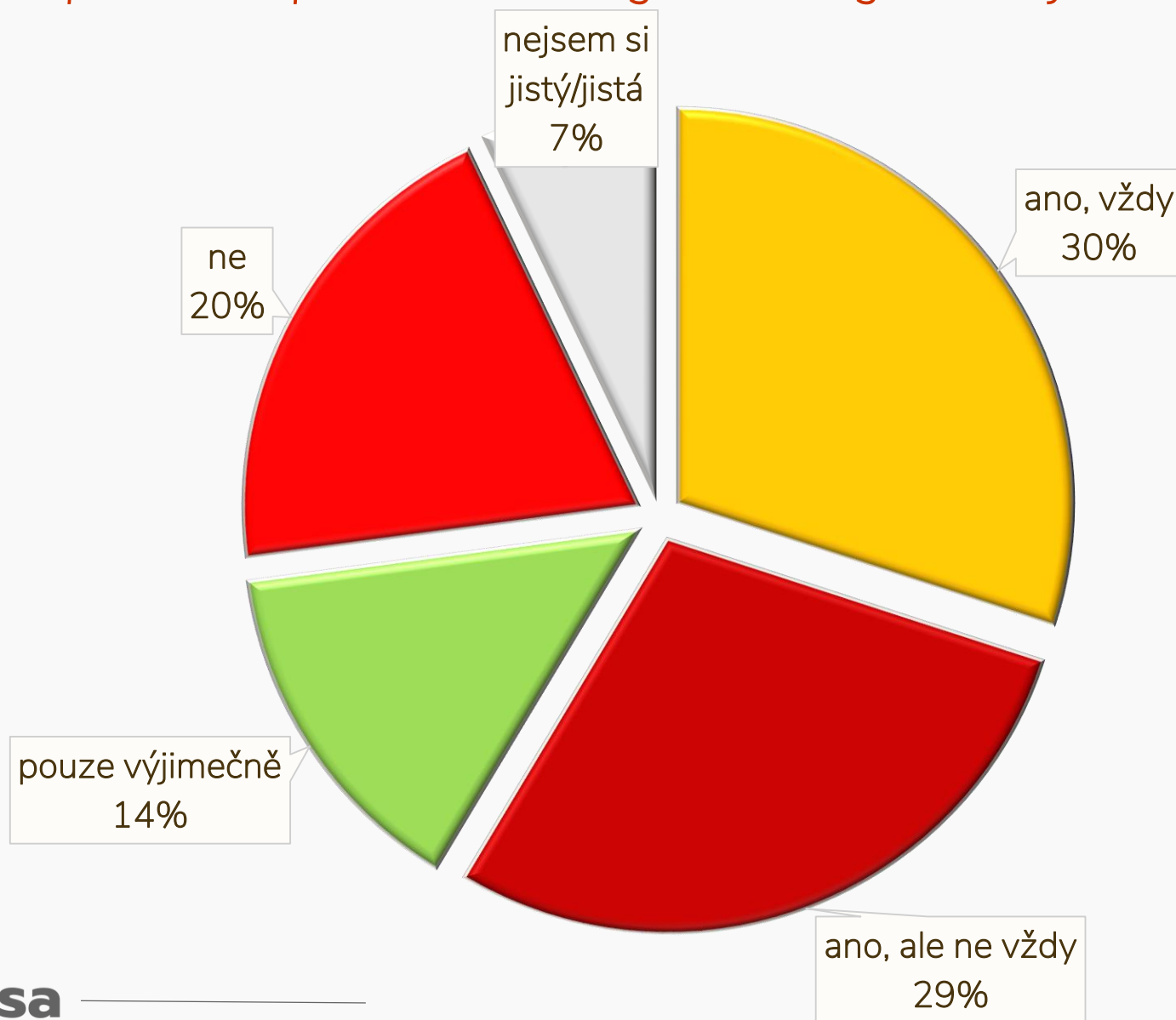
- ❑ pozice sociální práce/sociálního pracovníka v organizaci/organizační jednotce
- ❑ povědomí veřejnosti o sociální práci v dané oblasti
- ❑ každodenní činnosti/úkoly sociálních pracovníků v relaci k oboru sociální práce
- ❑ spolupráce s dalšími odborníky/odbornostmi

„Jak významnou roli hraje sociální práce ve Vaší organizaci/organizační jednotce?“

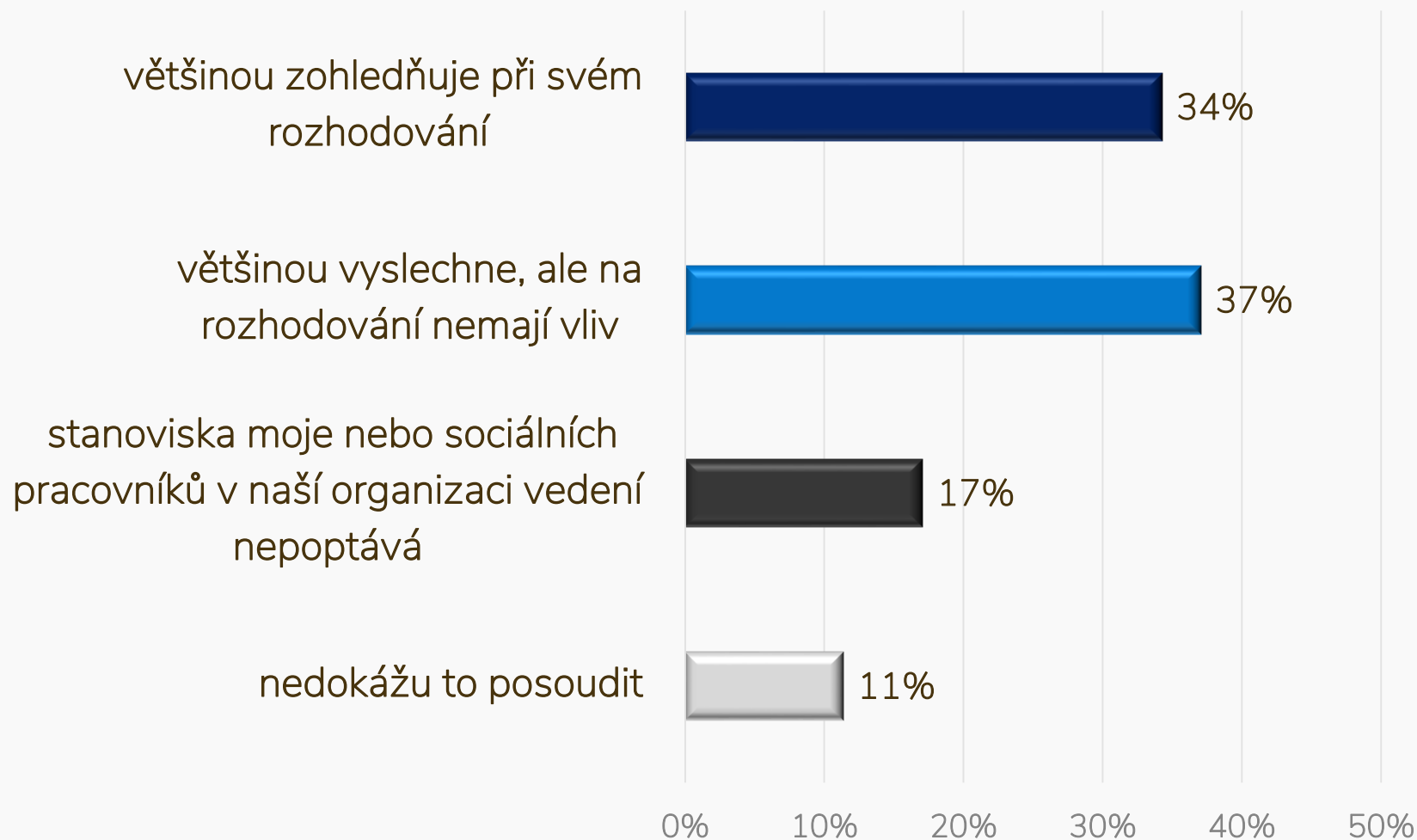

- je hlavní nebo jednou z hlavních činností
- je významnou doplňkovou službou k hlavní činnosti
- hraje spíše okrajovou roli
- nedokážu to posoudit

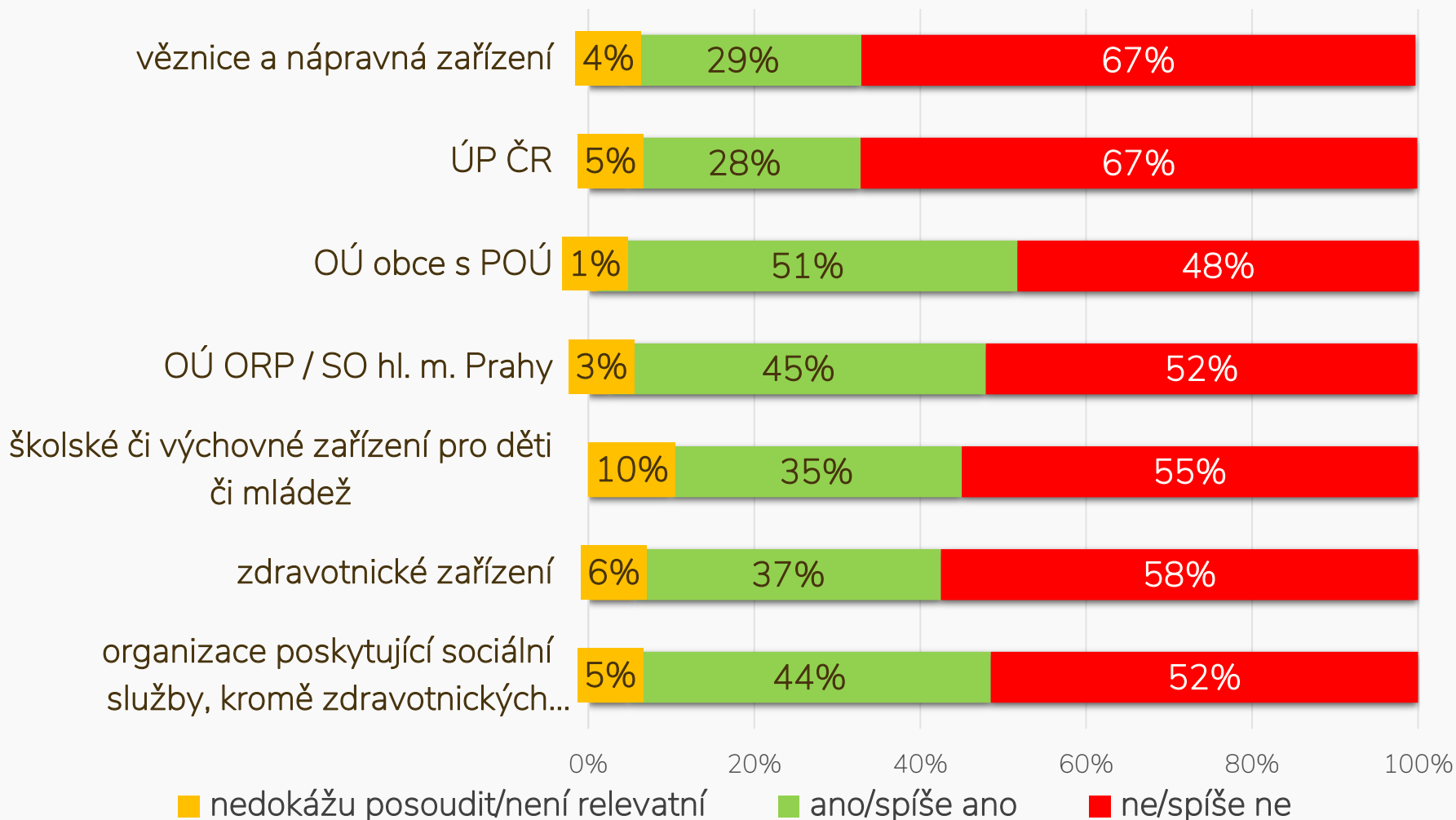
Když se ve Vaší organizaci jedná o zásadních otázkách, které ovlivňují i výkon sociální práce, je k jednání přizván alespoň jeden ze sociálních pracovníků/pracovnic Vaší organizace/organizační jednotky?

„Řekl/a byste, že názory a návrhy Vás či Vašich kolegů – sociálních pracovníků, které se týkají agendy sociální práce, management Vaší organizace/organizační jednotky:“

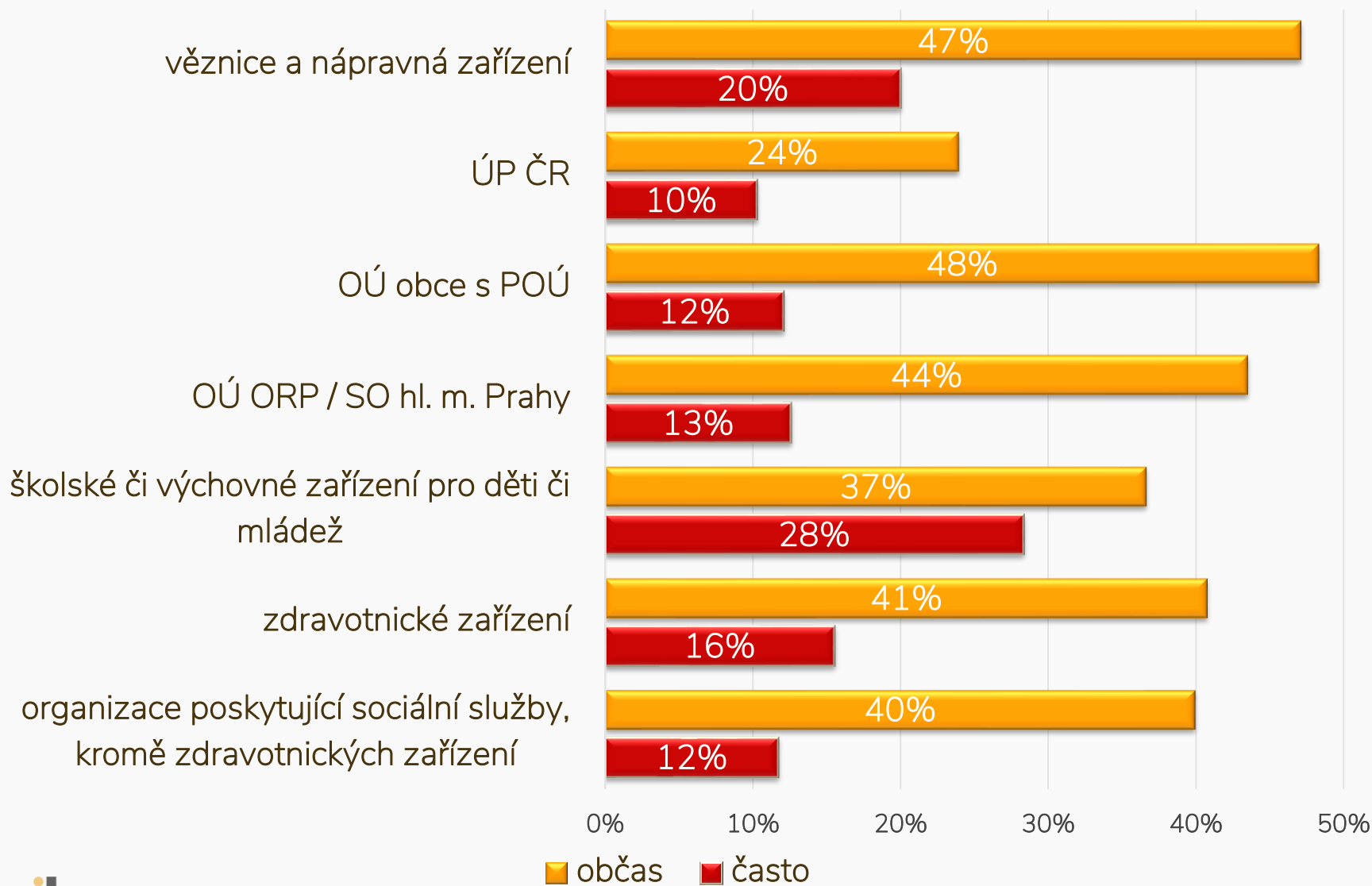
Povědomí veřejnosti o tom, s jakými typy problémů se může obracet na sociální pracovníky působící v dané oblasti výkonu sociální práce

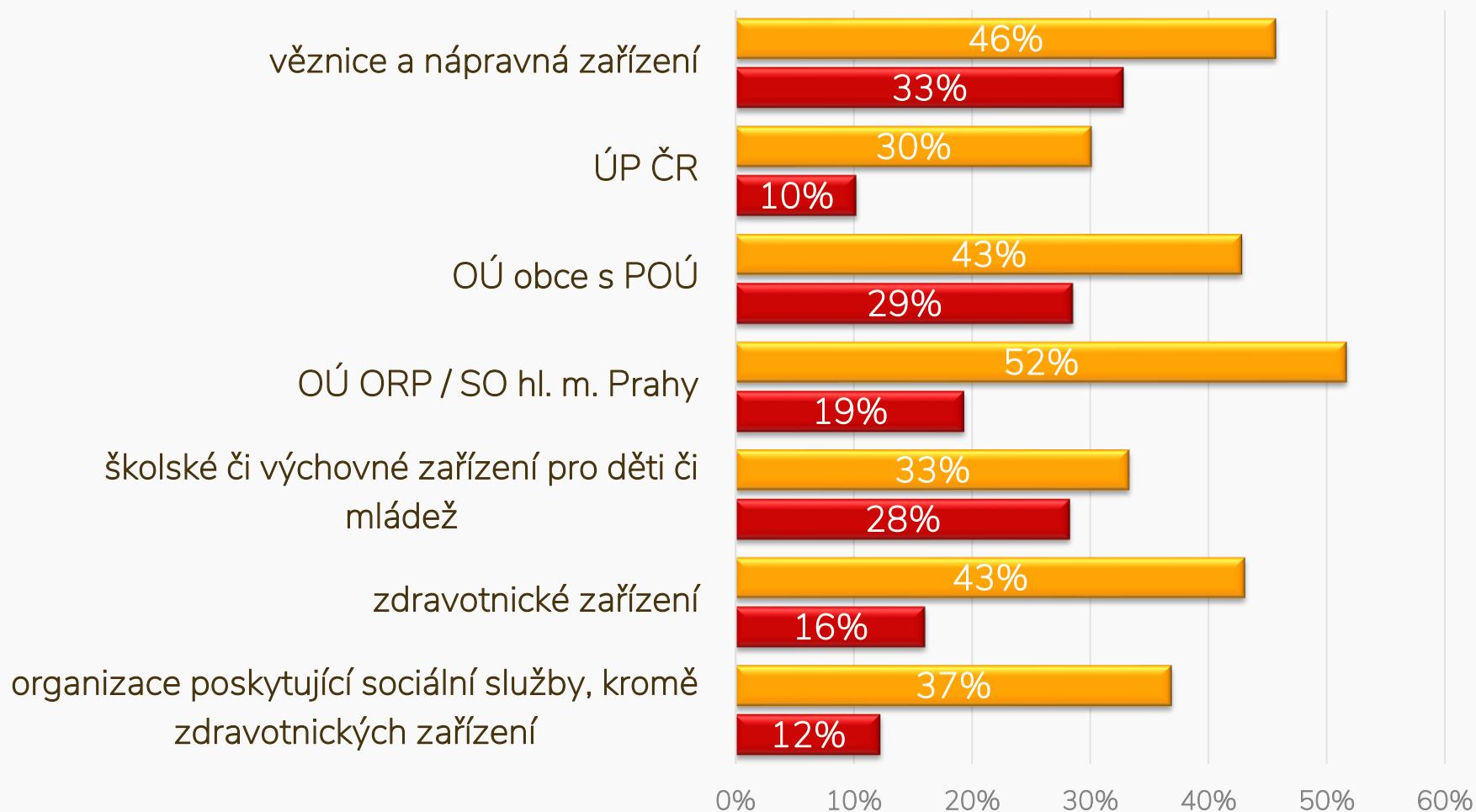
„Stává se Vám, že dostáváte za úkol i věci, které s problémy příslušejícími oboru sociální práce nemají mnoho společného?“

- respondenti odpovídali na 3 podotázky a u každé volili z odpovědí „často“, „občas“, „výjimečně“, „nikdy“ a „nedokážu to posoudit“
- dále prezentujeme počty kladných odpovědí – tedy „často“ a „občas“

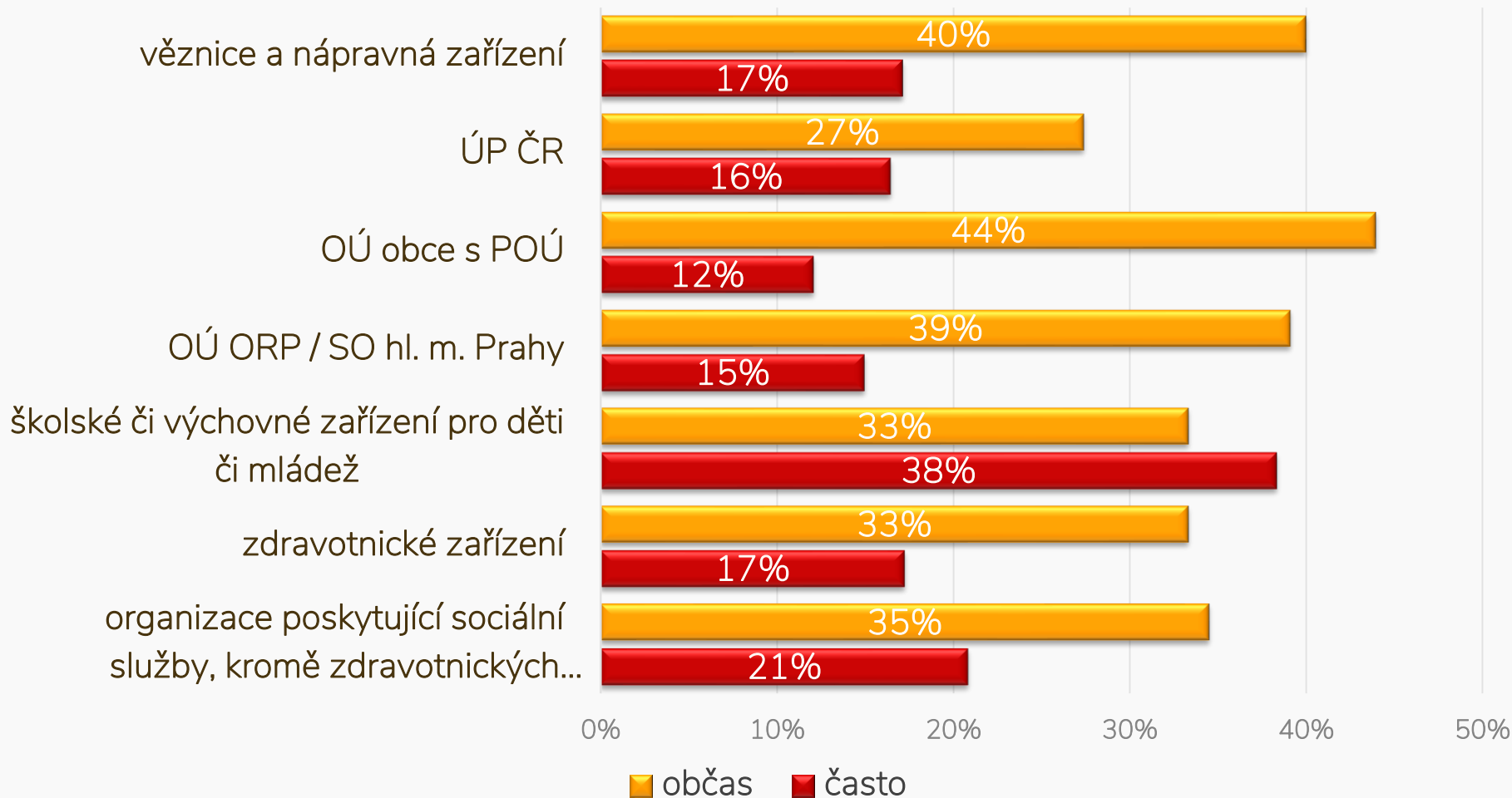
„Bývám zaměstnáván činnostmi, které dle mého názoru náleží spíše jiným pomáhajícím oborům (psychologii, pedagogice apod.).“

„Bývám zaměstnáván činnostmi, které dle mého názoru náleží jiným odbornostem mimo pomáhající obory (právníkům, finančním poradcům apod.).“

„Bývám zaměstnáván úkoly, které dle mého názoru patří spíše k méně kvalifikovaným pracovním pozicím (technickohospodářské činnosti, administrativa nesouvisející s výkonem sociální práce apod.).“

POZOR:

➤ **51 %** respondentů – sociálních pracovníků VS odpovědělo „často“ nebo „občas“ **u všech tří otázek**

➤ TEDY: u více než **1/2** sociálních pracovníků z našeho výzkumného podsouboru může docházet k potlačování výkonu sociální práce ve prospěch suplování různých jiných činností

Zkušenosti sociálních pracovníků se spoluprací s dalšími odborníky/pracovníky

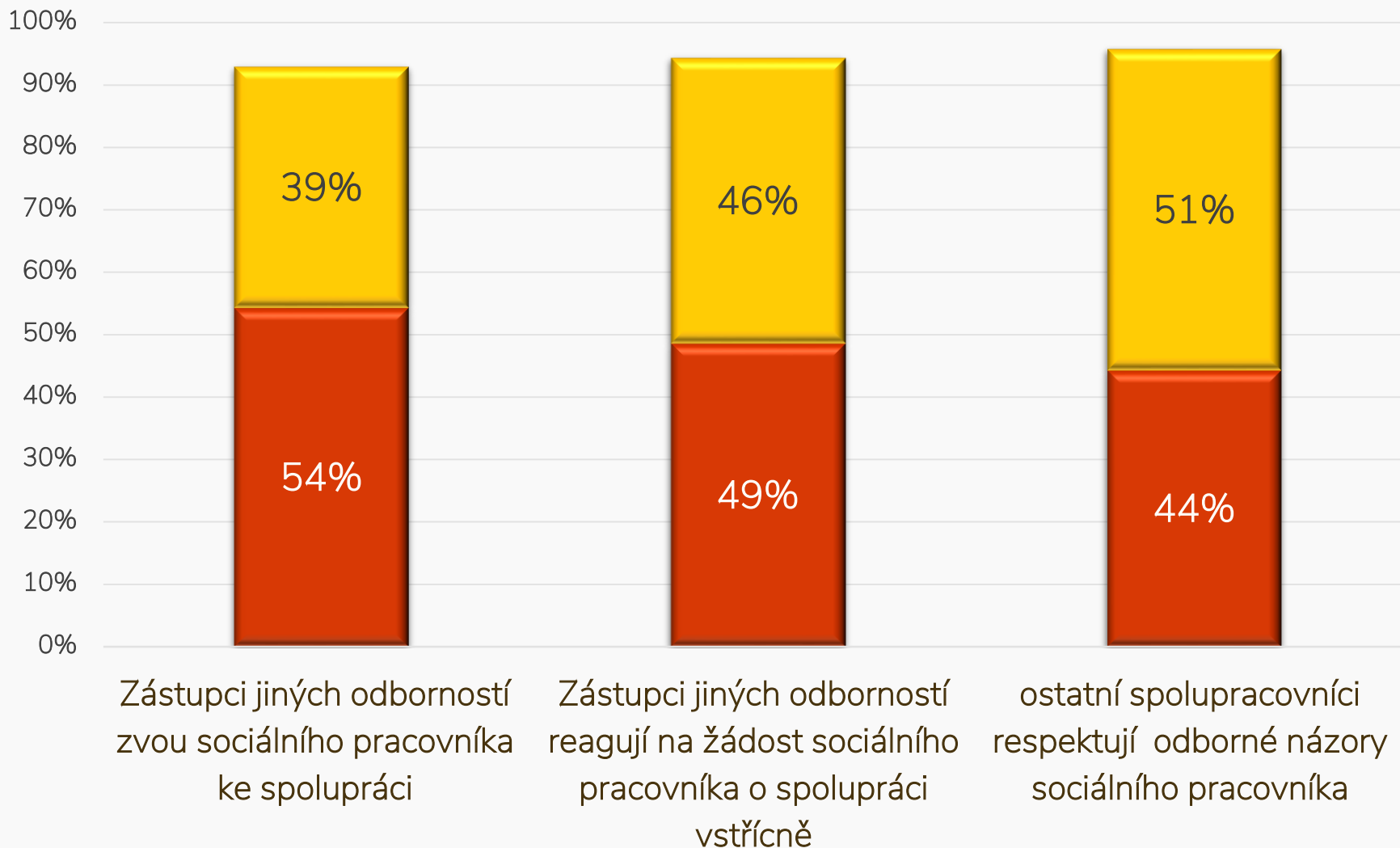
„Jak celkově vnímáte svoji pozici sociálního pracovníka v rámci vzájemné spolupráce s jinými odbornostmi a pracovníky?“

- I. Pokud je třeba, abych se na řešení situace konkrétního člověka podílel i já jako sociální pracovník, zástupci jiných odborností mne sami přizvou ke spolupráci.
- II. Pokud požádám zástupce jiných odborností, aby se mnou na řešení situace klienta spolupracovali, reagují vstřícně
- ..
- III. Ostatní pracovníci naší organizace/organizační jednotky, s nimiž spolupracuji při řešení situace klienta, respektují mé odborné názory

(varianty odpovědí: „Ano“, „Spíše ano“, „Spíše Ne“, „Ne“, „Vzhledem k povaze mé práce to není relevantní“ Pro poslední položku: „V naší organizaci/organizační jednotce jsem jediný/á, kdo přímo pracuje s klienty“)

Vnímání spolupráce

(VS měla lepší výsledky než byly výsledky celého souboru)

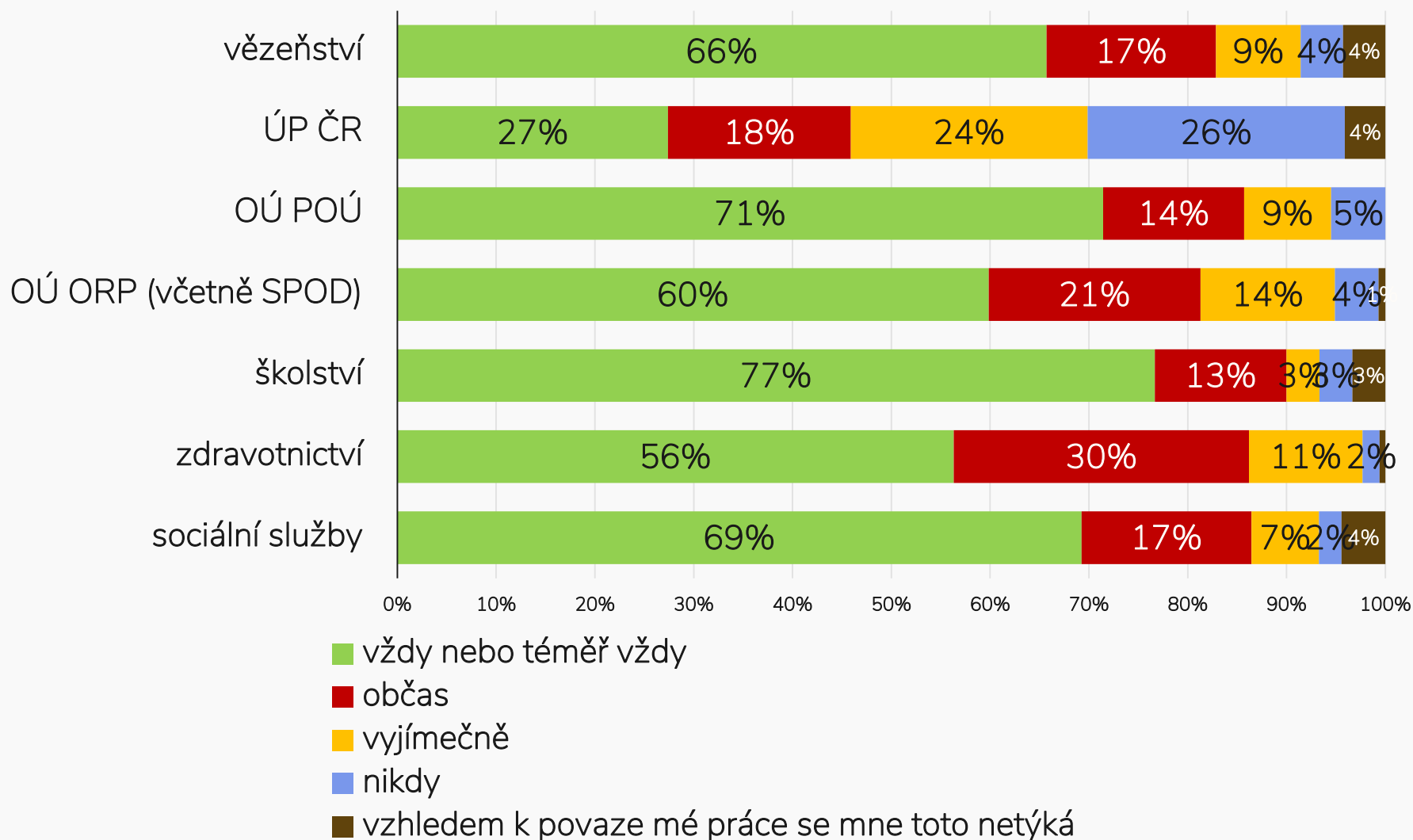

Diskuse

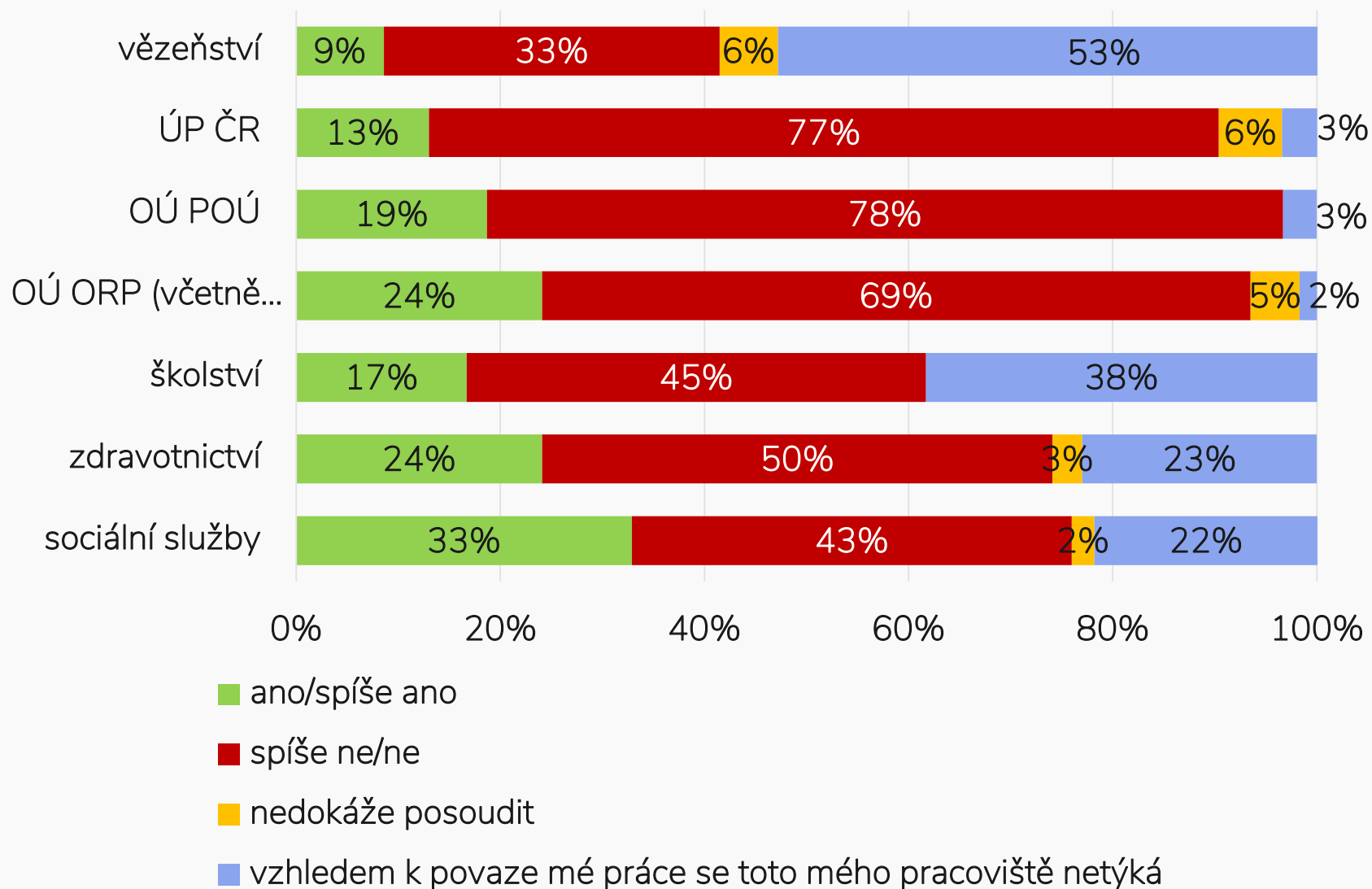
III. Materiálně technické vybavení pracovišť výkonu sociální práce

- ❑ Pracoviště výkonu sociální práce
- ❑ Materiální a technické vybavení
- ❑ Prostředky pro informování veřejnosti o službách sociální práce

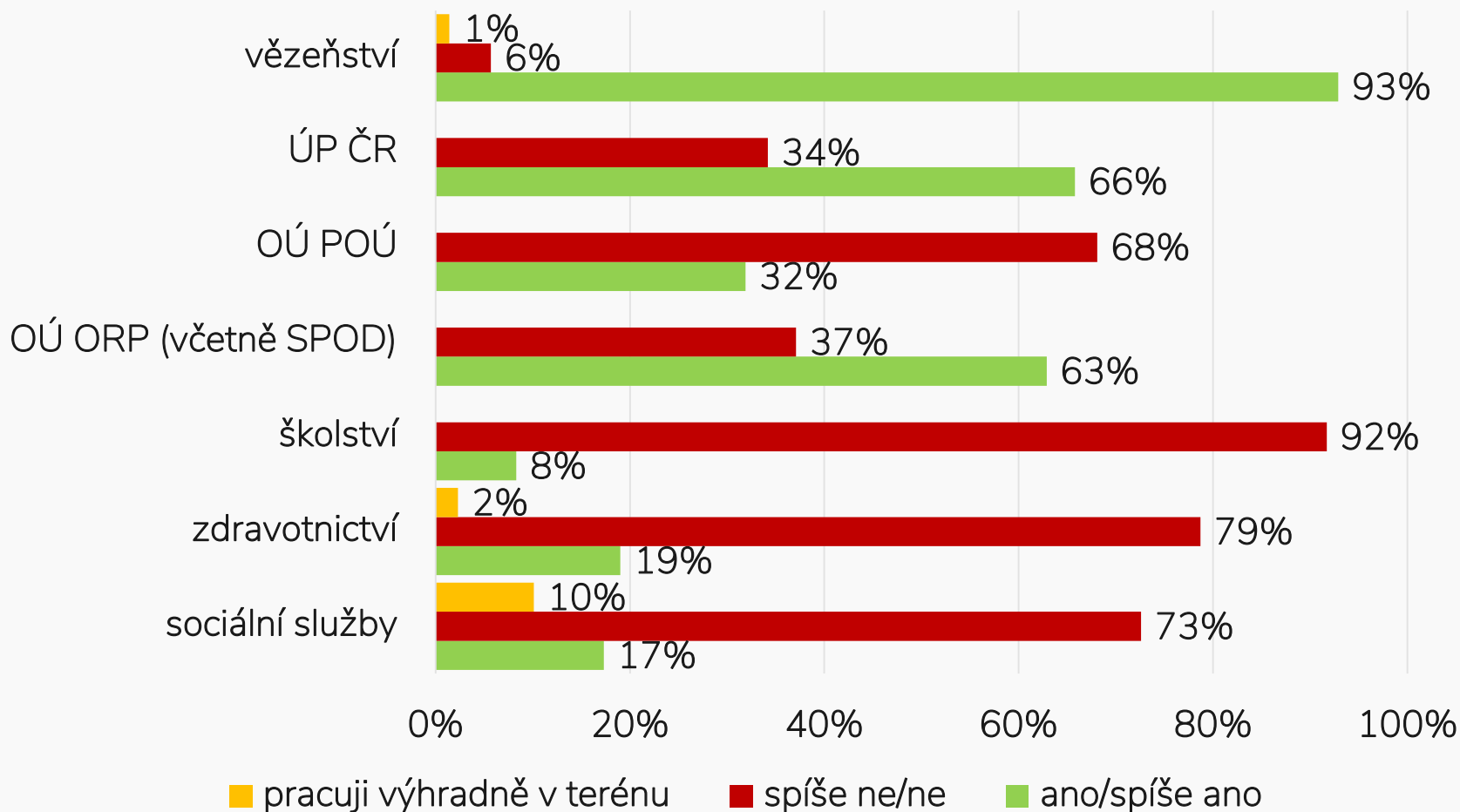
Dostatek soukromí pro individuální práci s klienty

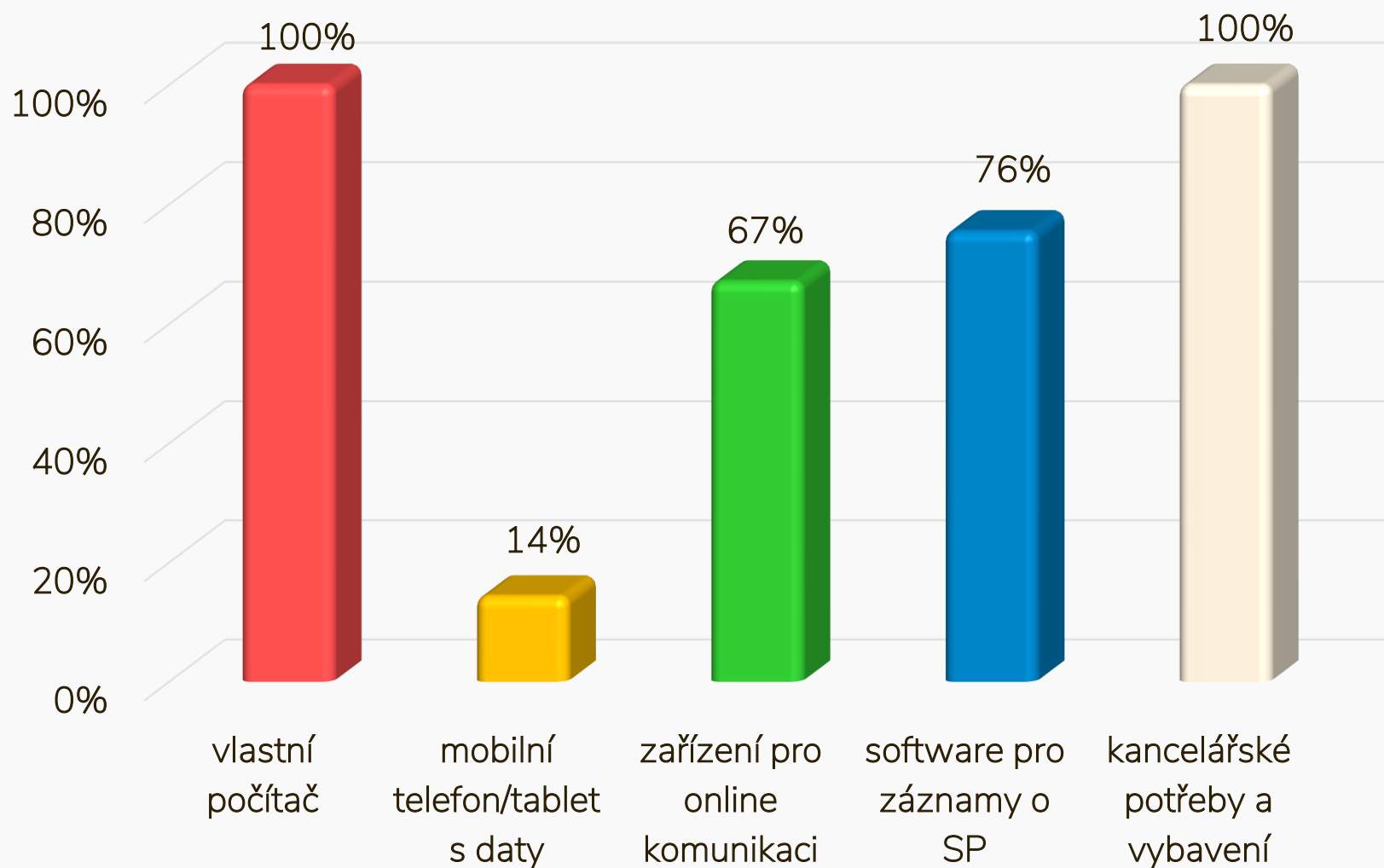
Vybavenost pracoviště pro spolupráci s klienty se specifickými potřebami

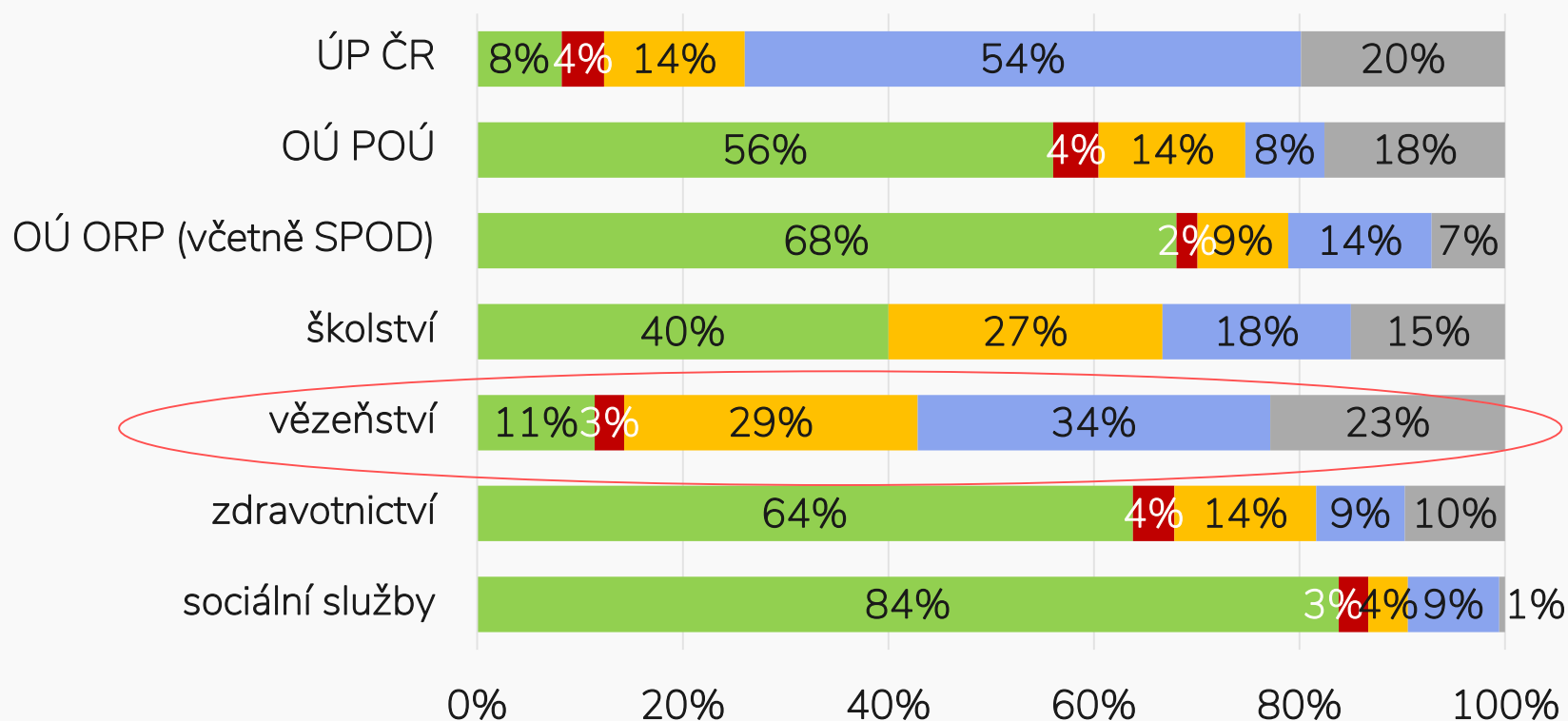
Prostředky pro zajištění bezpečnosti sociálního pracovníka

Materiálně technické vybavení pracoviště

Sociální pracovníci mají možnost podílet se na tvorbě informačních materiálů pro klienty a veřejnost

■ ano, podílel se kmenový SPr organizace

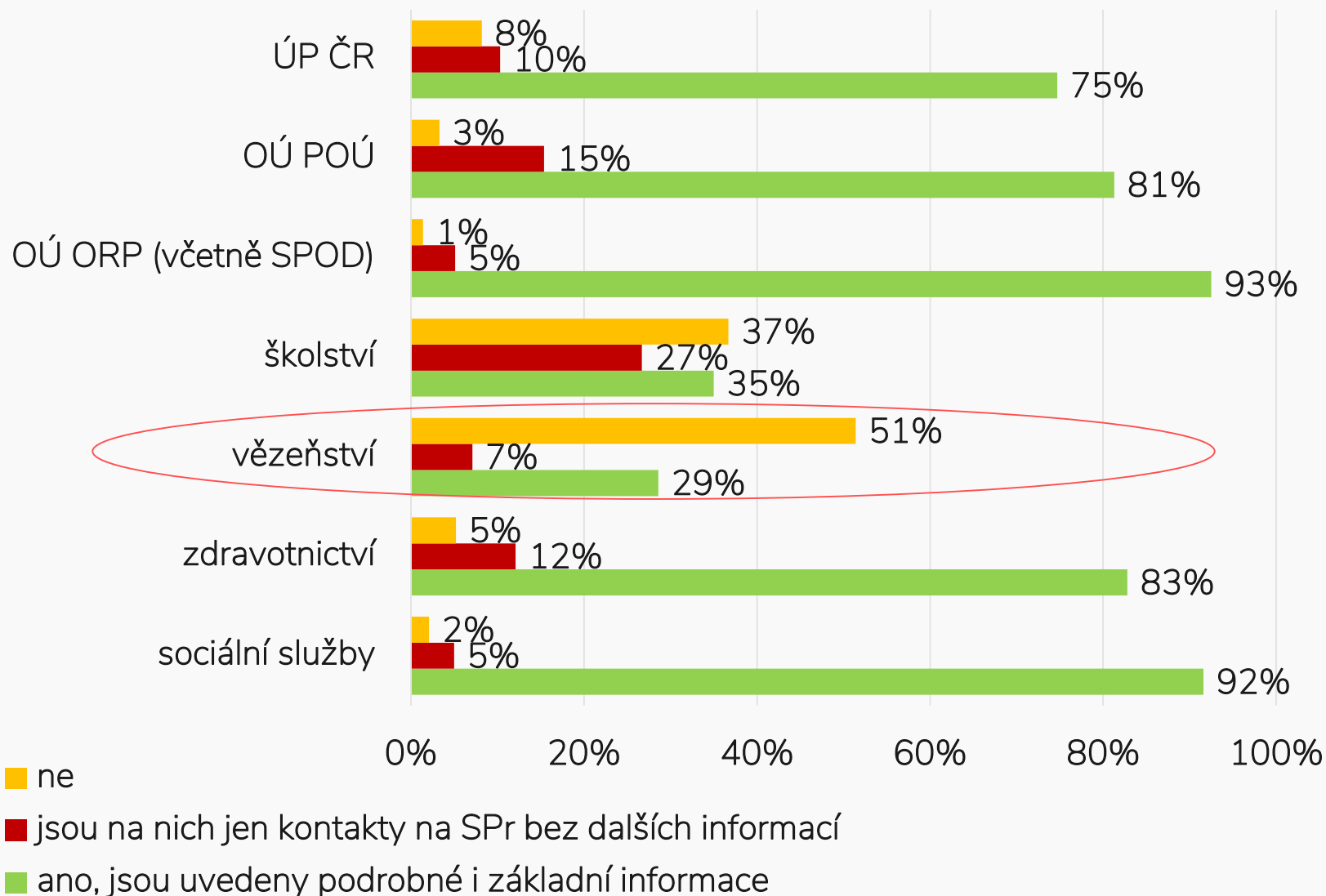
■ ano, ale podílel se výhradně externí odborník s kvalifikací SP

■ ne

■ nevím, zda se na tom SPr podílel

■ nevím, zda takové materiály máme / takové materiály nemáme

Dostupnost informací o činnosti SP na webu

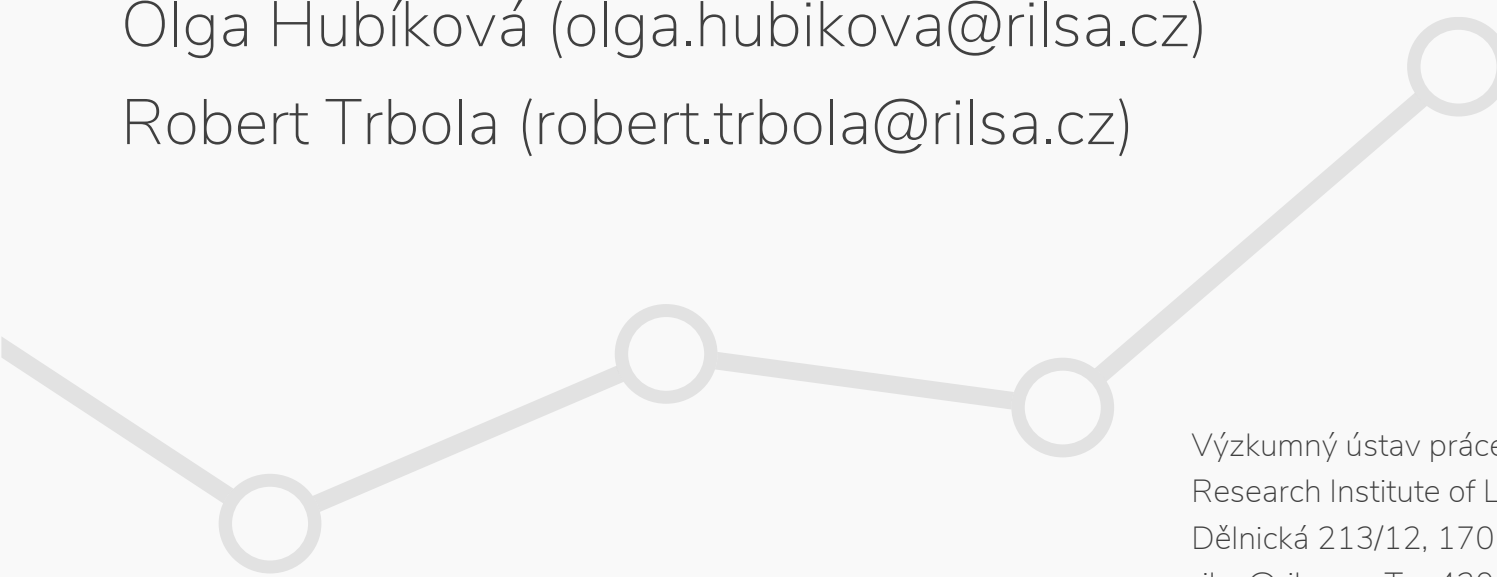

Diskuse

Jana Havlíková (jana.havlikova@rilsa.cz)

Olga Hubíková (olga.hubikova@rilsa.cz)

Robert Trbola (robert.trbola@rilsa.cz)

Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, v. v. i.
Research Institute of Labour and Social Affairs
Dělnická 213/12, 170 00 Praha 7
rilsa@rilsa.cz, T: +420 211 152 711
www.rilsa.cz